

Vrijdag 18 februari

1. Heeft Norbert gelijk?

‘Mama, mama! Weet u ... Misschien komt er wel oorlog in ons land! Norbert zei het!’ roept Vasyl met overslaande stem, terwijl hij de keuken binnenstuift.

Met een harde bons slaat de deur tegen de muur.

Verschrikt laat moeder Kovalsky de grote houten lepel uit haar handen op het aanrecht vallen.

‘Vasyl, jongen! Je laat me schrikken! Doe eens rustig.’

‘Maar het is echt waar, mama’, valt Irina haar twee jaar oudere broer bij. ‘Ik heb het ook gehoord.’

Met een hoogrode kleur van de kou én van opwinding kijken Irina en Vasyl hun moeder aan.

‘Doen jullie eerst je jassen maar eens uit. Ik ga vast water opzetten voor de thee. Is me dat schrikken.’

Mama neemt de houten lepel weer op en mompelt in zichzelf:

‘Nu kunnen we het niet langer meer voor hen verbergen.’

Teleurgesteld lopen Vasyl en Irina naar de hal om hun jas, muts en schoenen op te bergen. Het lijkt wel of mama helemaal niet schrikt van hun verhaal. Oorlog is toch iets heel ergs? Ze hadden gedacht dat mama heel benieuwd zou zijn naar wat ze op school hadden gehoord. En nu schrikt ze alleen omdat zij zo wild binnenkomen. Gek, hoor. Ze moeten gewoon net als anders eerst hun spullen opruimen ... Vasyl begrijpt er helemaal niets van.

‘Zo, kinderen’, zegt mama even later opgewekt. ‘Ik ben weer

wat van de schrik bekomen. Poeh, poeh. Ik had jullie niet door de voordeur horen aankomen. Opeens sloeg de keukendeur zó hard tegen de muur. Mijn hart bonkte in m'n keel.'

'Sorry, mam. Het was per ongeluk.'

'Ik begrijp het, jongen. Halen jullie gelijk je broodtrommel en je beker nog uit je schooltas? Het water kookt al bijna. Dan maak ik lekkere citroenthee met gember.'

'Hm, lekker! En mag ik er honing in, mam?'

'Tuurlijk! Honing is gezond', glimlacht moeder.

Zodra ze de mokken met thee op de keukentafel zet, klemmen Vasyl en Irina hun koude handen om de warme mok. Even lijkt het alsof de verhalen over de oorlog heel ver weg zijn. Dit is altijd zo'n fijn moment. Samen met mama aan de keukentafel, genieten van een kop thee en iets lekkers. Daar past helemaal geen oorlog bij.

'En vertel eens, kinderen, wat was dat nu eigenlijk allemaal op school?' informeert moeder belangstellend. 'Wie heeft jullie gezegd dat er oorlog komt?'

'Norbert vertelde het, mam. Zijn vader zei dat er inmiddels heel veel Russische gevechtstroepen zijn in Donetsk en Loehansk, en er komen er iedere dag nog méér bij!'

'O, maar kinderen, de provincies Donetsk en Loehansk zijn hier heel ver vandaan. Wij wonen dicht bij Kiev. Weet je hoeveel kilometer Kiev verwijderd is van Loehansk? Achthonderd! Bovendien zijn er in die twee provincies al jarenlang Russische soldaten.'

'Maar waarom komen al die extra soldaten daar nú opeens?' vraagt Irina.

‘Dat weet ik ook niet precies, meisje, misschien wel om te oefenen.’

‘Ik vind het tóch gek’, reageert Vasyl een beetje fel. ‘Als er daar al soldaten zijn, waarom moeten er dan steeds méér komen? Rusland is toch een supergroot land? Het leger kan toch ook op andere plaatsen oefenen? Waarom moeten ze dat precies dáár doen? Zo dicht bij onze grens?’

‘Ik vind het best spannend’, zegt Irina met een klein stemmetje. ‘Stel je voor dat er hier oorlog zou komen! Moet papa dan ook gaan vechten?’ Ze kijkt haar moeder vragend aan. Maar die zegt even niets.

Vasyl fronst zijn wenkbrauwen.

Het blijft stil in de keuken.

‘Wacht eens, mama’, zegt Vasyl dan. ‘Kiev is onze hoofdstad. Van ons huis in Irpin is het maar vijftwintig kilometer naar het huis van opa en oma in Kiev. En ik heb op school geleerd dat als twee landen vechten, de vijand altijd eerst de hoofdstad probeert te veroveren. Heeft hij díé in handen, dan heeft hij gewonnen. Eigenlijk wonen wij hier dus best op een gevaarlijke plek ...’

Moeder legt geruststellend haar handen op de hand van Vasyl en Irina. Haar hart doet pijn. Ze voelt de spanning bij de kinderen.

‘Zo ver is het gelukkig nog niet’, sust ze. ‘Weet je wat, vanavond komt papa heel laat thuis. Zullen we dan afspreken dat we er morgen met hem over praten? Papa weet veel meer over politiek en oorlogen. Misschien kan hij ons precies vertellen wat er aan de hand is.’

Vasyl knikt. Ja, dát is een goed idee. Papa is sterk en groot, en hij weet heel veel over soldaten en het leger!

‘Gaan jullie nog fijn even in de kamer spelen’, moedigt mama aan. ‘Dan begin ik vast met koken, zodat we vanavond vroeg kunnen eten. En ... vanavond mogen jullie een halfuurtje langer lezen op bed.’

‘Yes!’

Blij rennen de kinderen naar de woonkamer.

* * *

‘Tja, Olga’, zegt vader Yoeri Kovalsky ’s avonds bezorgd, terwijl hij naar de opvliegende vonkjes van het knappende haardvuur staart. ‘Hoelang kunnen we nog voor Vasyl en Irina verbergen dat de situatie in ons land zo spannend is? We hebben geprobeerd om hun die zorgen zo lang mogelijk te besparen. Maar op een gegeven moment gaat het niet langer. Horen ze het niet van ons, dan horen ze het van anderen. De kans op een echte oorlog tussen Rusland en Oekraïne wordt met de dag groter. Je ziet het, op school hebben de kinderen het er ook al over, en dat roept voor hen allerlei vragen op.’

‘Ik heb me vanmiddag wat van de domme gehouden’, zegt moeder zacht. ‘Ik zag wel aan de kinderen dat ze ietwat teleurgesteld waren dat ik er niet meteen op inging. Maar ik vond het zo moeilijk. Het doet me pijn als ik eraan denk wat die jonge kinderen misschien nog moeten meemaken. Maar ik ben het met je eens, het is beter nu eerlijk te zeggen wat ons mogelijk boven het hoofd hangt. De oorlogsdreiging

wordt zó heftig. Ik heb zelf al verschillende keren gedroomd dat we moesten vluchten.'

'Als Poetin binnenkort ons land aanvalt, is één ding zeker: hij zal Kiev niet sparen', knikt vader. 'Dan zit er voor ons inderdaad niets anders op dan te vluchten. Dan zitten ook wij in het gebied waar groot gevaar dreigt.'

De tranen schieten moeder in de ogen.

'Ja ... we moeten er met de kinderen over praten, Olga', zegt vader beslist. 'De voorsteden van Kiev zijn waarschijnlijk als eerste aan de beurt. Zodra de vijanden die overwonnen hebben, stoten ze meteen door naar de hoofdstad zelf. We moeten op alles voorbereid zijn. En vergis je niet, de kinderen begrijpen meer dan je denkt. Ook al zijn ze nog maar zeven en negen.'

'Ik ben het helemaal met je eens, Yoeri. Weet je, morgen zeggen we eerlijk hoe de zaak ervoor staat. En – misschien is het een beetje gek – maar zullen we dan 's middags iets leuks doen om hun wat afleiding te geven? Bijvoorbeeld naar de dierentuin. Je weet hoe dol ze zijn op Tony, de gorilla. En de olifanten niet te vergeten ...'

'Ja, laten we dát doen. Dan kunnen die twee rakkers hopelijk morgen nog even zorgeloos genieten!'